

Европейски възможности за студентите

Секторна програма
„Еразъм“

Програма „Еразъм“

Секторна програма „Еразъм“, част от най-голямата европейска програма за образование и обучение „Учене през целия живот“ (2007-2013), е насочена към висшето образование и е една от най-успешните инициативи на Европейската комисия. Създадена през 1987 г., тя повече от 25 години дава възможност на студентите и преподавателите от цяла Европа да участват в академичен и културен обмен на територията на континента. До момента повече от 3 000 000 студенти са се включили в тази атрактивна и полезна европейска инициатива.

В програмата участват всички държави членки на Европейския съюз, заедно с Исландия, Лихтенщайн, Норвегия и Турция, а от 2011 година – Швейцария.

Днес Секторна програма „Еразъм“ е с нова визия, с по-богати възможности за мобилност (пътуване с цел практика или обучение) и обхваща следните мобилни дейности:

- Студентска мобилност с цел обучение;
- Студентска мобилност с цел практика;
- Преподавателска мобилност;
- Обучение на университетския преподавателски и преподавателски състав в европейски висши училища и търговски предприятия;
- Обучение на персонала на търговски предприятия в чуждестранни висши образователни институции;
- Интензивни езикови курсове *Еразъм*;
- Интензивни програми.

Участници в програма „Еразъм“

По програмата могат да работят само висши училища, получили Университетска харта „Еразъм“ след кандидатстване за нея пред Европейската комисия. За осъществяване на мобилността документи се подават към Центъра за развитие на човешките ресурси, определен от Министерство на образованието и науката за българската Национална агенция по Програмата „Учене през целия живот“. Кандидатстването се извършва от самите висши училища, както и от институциите в рамките на Консорциумите за студентски практики „Еразъм“. Физически лица не могат да кандидатстват директно към Центъра за развитие на човешките ресурси, тяхното участие се организира от съответната институция, в която учат, преподават или работят.

Кандидатстването към Центъра за развитие на човешките ресурси се извършва на основа на ежегодна Покана за подаване на предложения. Поканата е достъпна за всички институции на Интернет страницата на ЦРЧР, където са публикувани и съответните практически ръководства и указания за кандидатстване.

Задължително условие за реализирането на студентска и преподавателска мобилност по програма „Еразъм“ е наличието на предварително подписани между партниращите висши училища двустранни споразумения за *Еразъм* обмен, в които се описват основните параметри на всяка мобилност.

Кандидати със специални потребности

Студентите и преподавателите със специални потребности могат да бъдат подпомогнати за участие в програмата с допълнителни финансови средства от изпращащия български университет и от българската Национална агенция по Програмата „Учене през целия живот” - Център за развитие на човешките ресурси.

Повече информация и полезни съвети може да получите от:

- Офисите за международна дейност на *Еразъм* университетите в България и Интернет страниците им;
- Център за развитие на човешките ресурси Национална агенция по Програмата „Учене през целия живот”

тел.: 02/91 550 10

факс: 02/91 550 49

e-mail: hrdc@hrdc.bg

www.hrdc.bg

Мобилност с цел обучение

Студентите, завършили 1-та година от следването си в своята страна и продължаващи обучението си, включително до Докторска степен, могат да осъществят период на обучение (мобилност) между 3 и 12 месеца в друга европейска държава.

Желаещите да бъдат участници в дейността **Мобилност с цел обучение** преминават през вътрешна селекция в своите университети. Селектираните студенти придобиват статут на „Еразъм студент”, чиито права и задължения са определени в Студентската харта *Еразъм*.

Студентската мобилност с цел обучение по програма *Еразъм* осигурява на българските студенти:

- Финансиране на периода на мобилността;
- Освобождаване от академични такси в приемащия университет;
- Езикова и културна подготовка за *Еразъм* периода посредством участие в Интензивните езикови курсове *Еразъм*, предназначени само за *Еразъм* студентите;
- Академично признаване на резултатите от обучението по време на *Еразъм* мобилността.

Мобилност с цел практика

Програма „Еразъм“ подпомага студентски практики с продължителност между 3 и 12 месеца, провеждани в търговски предприятия и научни центрове в рамките на европейските държави. *Еразъм* практики не могат да се провеждат в институциите на Европейския съюз, както и в посолствата и дипломатическите мисии и институциите, ангажирани с управлението на европейски програми и инициативи.

Студентските практики Еразъм са насочени към придобиването на практически опит и умения в международна среда и запознаването с изискванията и особеностите на общоевропейския пазар на труда. Благодарение на тези практики *Еразъм* студентите придобиват ключови компетенции и квалификации:

- комуникационни умения;
- способност за работа в екип;
- познания за чужди култури и пазари;
- умения за межкултурно общуване;
- умения за анализ и работа с информация и др.

Участниците в дейността „Мобилност с цел практика“ подлежат на селекция в българските университети, където се обучават. Селектираните студенти придобиват статут на *Еразъм студент*, чиито права и задължения са определени в Студентската харта *Еразъм*.

Студентските практики Еразъм в детайли

Студентските практики *Еразъм* предлагат на българските студенти:

- Месечен *Еразъм* грант за периода на мобилност;
- Тристранен европейски договор за практика между студента, българското висше училище и предприятието в Европейския съюз;
- Езикова и културна подготовка за *Еразъм* периода посредством участие в Интензивните езикови курсове *Еразъм*, предназначени само за *Еразъм* студенти;
- Признаване на постиженията от мобилния период чрез
  - отразяване в Европас приложението към дипломата,
  - отразяване в Европас документите,
  - Европейската система за трансфер на кредити.

Многократни периоди по програма „Еразъм“

По време на своето следване, всеки студент има право да получи два гранта (финансова подкрепа) за мобилност: един за *Мобилност с цел обучение* в чужбина и един за *Мобилност с цел практика* в чужбина. Общата продължителност на всички грантове не трябва да надвишава 24 месеца.

Интензивни езикови курсове Еразъм

Интензивните езикови курсове *Еразъм* са предназначени само за *Еразъм* студентите, които ще осъществят своята Мобилност с цел обучение или Мобилност с цел практика.

Интензивните езикови курсове „Еразъм“ са специализирани, предхождащи периода на мобилността курсове *по малко изучавани и преподавани езици*. Организирант се в страните, където тези езици се говорят.

Курсове е възможно да се провеждат в следните страни: Белгия (фламандската общност), България, Гърция, Дания, Естония, Исландия, Италия, Кипър, Латвия, Литва, Малта, Норвегия, Полша, Португалия, Румъния, Словакия, Словения, Турция, Унгария, Финландия, Холандия, Хърватия, Чехия, Швейцария (за италиански език), Швеция и в Испания за регионалните испански езици каталонски, баски, галисийски, валенсиански.

Интензивни езикови курсове Еразъм в детайли

- Продължителност на Интензивните езикови курсове – от 2 до 6 седмици (общ минимум 60 учебни часа и поне 15 учебни часа на седмица);
- Кандидатстване – чрез изпращащия университет;
- Грантът за участие в Интензивен езиков курс „Еразъм“ се отпуска и изплаща от Националната агенция по Програма „Учене през целия живот“ – изпращащото висше училище в страната, от която *Еразъм* студентът е изпратен, след получаване на потвърждение от организиращата курса институция;
- Студентите не заплащат такса за участие в такива курсове.

Интензивни програми

Интензивните програми са кратки, структурирани учебни програми (от 2 до 6 седмици - летни училища и блок семинари), провеждани с преподаватели и студенти от поне три участващи университета от три различни европейски държави. Тези програми насърчават ефективното многонационално преподаване на специализирани учебни дисциплини, които са малко популярни на европейско ниво. Те дават възможност на студентите и преподавателите да работят заедно в многонационални групи, като се възползват от предимствата на специфичните условия за преподаване и учене, различни от тези в изпращащите ги университети.

- Стимулират се Интензивни програми с изразени европейски измерения в преподаването и такива, които предлагат интердисциплинарен подход при постигане целите на програмата.
- Броят на студентите, участващи в програмата, от държава, различна от тази, в която се провежда програмата, не трябва да бъде по-малък от 10.
- Минималният брой чуждестранни участващи студенти е 10, като съотношението между преподавателите и студентите трябва да позволява активното участие в учебните занятия и да създава условия за развитие на заложените в учебната програма елементи.
- Препоръчителното съотношение е минимум един преподавател на петима студенти.

В рамките на Интензивната програма секторна програма „Еразъм“ финансира:

- пътните разходи на участващите в програмата чуждестранни студенти и преподаватели;
- разходите за престой на участниците;
- организационни разходи за социална програма.

Студентите, участващи в Интензивната програма, трябва да се обучават в някое от висшите училища, участващи в програмата. Участващите студенти получават сертификат с определен брой кредити в съответствие с Европейската система за трансфер на кредити. Всяко участващо висше училище осъществява стъпки за осигуряване признаването на получените от студентите кредити.

Възможности за бъдещи учители

Дейността Асистентски стаж, част от секторна програма „Коменски“, предоставя възможност на бъдещи учители да разширят разбирането си за европейското измерение на преподаването и ученето, да усъвършенстват своите познания по чужди езици и преподавателските си умения, да опознаят други европейски страни и техните образователни системи.

Асистентите получават финансиране за стаж в приемащо училище в друга страна участничка в Програмата „Учене през целия живот“. Приемачщото училище възлага на квалифициран и опитен учител да играе ролята на наставник на Асистента. Дейностите, в които може да се включи Асистентът, са:

- да работи като помощник на учителя в класната стая, като подпомага груповата работа на учениците;
- да подпомага разбирането и изразяването на учениците на чужд език, като преподава родния си език;
- да осигурява подкрепа за ученици със специални образователни потребности;
- да работи с талантиливи ученици;
- да играе ролята на посланик на родната си страна, като представя нейния език и култура;
- да представя или засилва европейското измерение на приемащата институция;
- да разработва и изпълнява европейски проекти - например по *eTwinning*, *Двустранни* или *Многостранни училищни партньорства* или *Регионални партньорства* по програма „Коменски“.

Магистърска програма „Еразмус Мундус“

Магистърските програми „Еразмус Мундус“ са организирани съвместно от университети от поне 3 различни европейски държави. Университетите кандидатстват към Европейската комисия, която одобрява самите програми, като поддържа на Интернет страницата на Комисията електронен каталог с одобрените програми. Учебният план на магистърската програма включва задължителен период на обучение в поне 2 от държавите, представени в консорциума, като може да съдържа и стаж.

„Еразмус Мундус“ в детайли

- *Еразмус Мундус* студент може да бъде всеки студент, завършил първата степен на следването си.
- Осигуряват се стипендии за обучение на студенти от европейски и трети държави.
- Съвместни, двойни или многостранни образователно-квалификационни степени, признати или акредитирани от съответните държави.
- Възможност за изучаване на най-малко два европейски езика, говорими в държавите членки, в които са разположени университетите, участващи в магистърските програми „Еразмус Мундус“.
- Кандидатстване – студентите кандидатстват за стипендии към университета, координатор на консорциума.

Повече информация за програма „Еразмус Мундус“ може да намерите на следните адреси:

http://eacea.ec.europa.eu/erasmus_mundus

E-mail enquiries EACEA-erasmus-mundus@ec.europa.eu

Erasmus Mundus Students & Alumni Association

<http://www.em-a.eu>

Study in Europe Website - Портал, който се стреми да отговори на въпросите на студентите, интересувани се от програмите за висше образование в Европа <http://ec.europa.eu/education/study-in-europe>

**ЦЕНТЪР ЗА РАЗВИТИЕ
НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ -
Национална агенция по Програмата
„Учене през целия живот“**

ул. „Граф Игнатиев“ № 15, ет. 3, 1000 София
тел.: 02 / 915 50 10, факс: 02 / 915 50 49
e-mail: hrdc@hrdc.bg
web page: www.hrdc.bg

Ролята на Националната агенция

Центърът за развитие на човешките ресурси е Националната агенция за България по Програма „Учене през целия живот“ (2007-2013).

Националната агенция играе важна роля в практическото изпълнение на Програмата, като администрира децентрализираните дейности в целия проектен цикъл:

- разпространява информация за дейностите на Програмата;
- приема и регистрира кандидатурите;
- организира селекцията;
- сключва договори с кандидатите, успешно преминали селекцията;
- извършва плащанията по договорите;
- извършва мониторинг и консултации на финансираните проекти;
- приема отчетите по договорените проекти;
- организира дейностите по разпространение на добър педагогически и проектен опит;
- организира дейности за валоризация и разпространение на резултатите от успешни проекти.

Издание 2013 • ISBN 978-619-7077-06-3

Автор на снимката на корицата - Христо Тутунаров

Това издание е финансирано с подкрепата на Европейската комисия. Настоящата публикация отразява единствено възгледите на авторите и Комисията не носи отговорност за начина, по който може да бъде използвана съдържащата се информация.